

Haderslev Katedralskoles Bibliotek

Oprindelse

Bibliotekets ældste bøger går tilbage til tiden før skolens oprettelse i 1567. Bl.a. råder biblioteket over fem såkaldte **inkunabler**, d.v.s. bøger, der er trykt i bogtrykkerkunstens barndom i årene op til og med 1500. Den ældste bog er trykt i 1475.

Gennem tiderne har den ældre bogsamling ført en omflakkende tilværelse. Oprindeligt blev de ældste bøger brugt ved **præsteuddannelsen ved det såkaldte kollegiatkapitel ved Frue Kirke**, vore dages **Haderslev Domkirke**. Man mener, at de i flere århundreder fysisk befandt sig i et af kirkens sidekapper.

I 1803 blev en stor del af samlingen afhændet, mens resten **overgik til skolens bibliotek**. I tiden, da skolen var såkaldt "lærd skole" (*Gelehrtschule*) – d.v.s. i 1800-tallet – skete der en kraftig tilvækst, så samlingen ved Genforeningen i 1920 var nået op på ca. 20.000 bind. Siden har bøgerne været omflyttet flere gange i forbindelse med skolens flytning til Christiansfeldvej i 1967 samt senere ombygninger. Af praktiske grunde har det betydet, at bøgerne i dag ikke er opstillet efter noget samlet, overordnet system, men udelukkende kan fremfindes via nummeret på den hylde, hvor de står opstillet.

Dette hyldenummer identificeres via en lukket base (p.t. "Cicero"), der ikke er offentlig tilgængelig – så derfor: spørg bibliotekaren! En oversigt over hylderne og disses numre er opsat flere steder på biblioteket.

Bøgerne er desuden registreret i to bogkataloger: N. A. Schröder: *Katalog der Bibliothek des königl. Gymnasiums Johanneum zu Hadersleben* (1898-1901) og Anker Jensen: *Katalog over Haderslev Katedralskoles Bibliotek* (1937).

Sammensætning

Gennem tiden har det ofte været fremført, at skolens ældre bogsamling i virkeligheden ikke er skolens, men kirkens ejendom, fordi samlingen har sin oprindelse i det senmiddelalderlige kollegiatkapitel i Haderslev. Dette er ikke korrekt. Siden 1803 har bøgerne været skolens – eller rettere: **skoleejerens** – ejendom. I 2003 overvejede således den daværende skoleejer, **Sønderjyllands Amt**, et delvist salg eller afhændelse af bøgerne.

Begrundelsen herfor var bl.a. en – ligeledes ofte fremført – formodning om, at bøgerne ville kunne gøre mere fyldest andre steder, hvor de kunne være tilgængelige for forskere og andre interesserede uden for skolen.

Begrundelsen herfor var bl.a. en – ligeledes ofte fremført – formodning om, at bøgerne ville kunne gøre mere fyldest andre steder, hvor de kunne være tilgængelige for forskere og andre interesserede uden for skolen.

Heroverfor står, at netop samlingens århundredlange **tilknytning til Haderslev Katedralskole** iflg. fagfolk er dens største attraktion. Ingen af bøgerne er *unika* – eksemplarer af dem findes også andre steder i såvel ind- som udland. Men intet andet sted findes de i en så unik **sammensætning** som på Haderslev Katedralskole, der gennem sin mere end 450-årige historie har været både latinskole, lærd skole og gymnasium og hørt til såvel **Hertugdømmet Slesvig**, **Kejserriget Tyskland** som **Kongeriget Danmark**. Disse specielle forudsætninger afspejler sig tydeligt, når man går rundt blandt reolerne.

I dag ligger samlingens største værdi i dens **fascinationskraft** – for lærerne, eleverne og gæster udefra. I 2004 karakteriserede Kulturministeriet samlingen som **en del af den sønderjyske kulturarv**.